

මහාරහනීති

ධම්මවිචය

පටුන

"ධම්මා සුතා ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා."

(මහා සුඤ්ඤත සුත්තං; මජ්ඣිම නිකායො, උපරිපණ්ණාසකො, සුඤ්ඤත වග්ගො.)

පටුන සංස්කරණය - භික්ඛු ධම්මවිහාරි

(ෂට්ඨ සංගායනා ත්‍රිපිටක වැඩසටහනින් උපුටා සකසන ලදී)

පටුන

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

මහාරහනීති

පණ්ඩිතකථා

1.

මහාරහරහං සක්‍යං,
මුනිං නීවරණා තණ්හා;
මුත්තං මුත්තං සුදස්සනං,
වන්දෙ බොධිවරං වරං.

2.

මුනිනා මුනිනාගෙන,
දුටියපබ්බජ්ජිතා ජිතා;
යථා යථාඅසද්ධම්ම-
පුරණා පුරණාදයො.

3.

තථා තථාගතොවාදා,
නුගතෙ ලොකනීතියං;
කතයොගෙන විදූනා,
ජෙය්‍යොවානත්ථ කාරිනො.

4.

නිතීධ ජන්තුනං සාරො,
මිත්තාචරියාච පීතරා;
නීතිමා සුබුද්ධි බ්‍යත්තො,
සුතවා අත්ථදස්සිමා.

5.

කවිහෙරඤ්ඤකා කත්වා,
සුත්තන්තං සත්ථකඤ්චනං;
ගජ්ජපජ්ජාද්‍යාලඞ්කාරං,
කරොන්තීධ මනොරම්මං.

6.

වුත්‍යං විසදඤාණස්ස,
ඤාතො අත්‍ථොතරස්ස න;
සුරප්පභාය ආදාසො,
ඡායං දිස්සෙ න මාකරෙ.

7.

මහාතෙජොපි තෙජොයං,
මත්තිකං නමුදුකංකරො;
ආපො ආපෙති මුදුකං,
සාධුවාචාව කක්ඛළං.

8.

මුදුනාව රිපුං ජෙති,
මුදුනා ජෙති දාරුණං;
නොසිද්ධං මුදුනා කිඤ්චි,
යත්වතො මුදුනා ජයෙ.

9.

චන්දනං සීතලං ලොකෙ,
තතො චන්දංව සීතලං;
චන්දනචන්දසීතම්හා,
වාක්‍යං සාධුසුභාසිතං.

10.

පත්තකල්ලොදිතං අප්පං,
වාක්‍යං සුභාසිතං භවෙ;
බුද්දිතස්ස කදන්නංපි,
සුත්තං සාදුරසො සියා.

11.

සත්ථකාපි බහුවාචා,
නාදරා බහුභාණිනො;
සොපකාරමුදාසීනං,
නනුදිට්ඨං නදීජලං.

12.

සංසාරවිසරුක්ඛස්ස,

පටුන

ද්වයමෙවාමතංඵලං;
සුභාසිතස්සසාරාදො,
සාධූහිරසමාගමො.

13.

පාසාණඡත්තං ගරුකං,
තතො දෙවානචික්ඛනා;
තතො වුඩ්ඪානමොවාදො,
තතො බුද්ධස්ස සාසනං;

14.

තුලං සල්ලහුකං ලොකෙ,
තතො චපලජාතිකො;
තතොනොවාදිකො තතො,
යති ධම්මෙපමාදකො.

15.

අහ ගච්ඡති හායන්තී,
සත්තානම්ධ ජීවිතං;
තස්මාහි මාපමත්තත්වං,
ගච්ඡන්තු ජිනසාසනෙ.

16.

පණ්ඩිතස්ස පසංසාය,
දණ්ඩොබාලෙන දීයතෙ;
පණ්ඩිතො පණ්ඩිතෙනෙව,
වණ්ණිතොව සුවණ්ණිතො.

17.

සතෙසු ජායතෙ සූරො,
සහස්සෙසුව පණ්ඩිතො;
වුත්තා සතසහස්සෙසු,
දාතා භවතිවා නවා.

18.

භූපත්තංච පණ්ඩිතත්තඤ්ච,
නෙවතුල්‍යං කදාචිපි;

සදෙසෙපූජිතො රාජා,
බුද්ධො සබ්බත්ථපූජිතො.

19.

ක්වාතිභාරො සමත්ථානං,
කිංදූරො බ්‍යවහාරිනං;
කොවිදෙසො සවිජ්ජානං,
කොපරො පියවාදිනං.

20.

නනු තෙ යෙවසන්තා නො,
සාගරා නකුලාවලා;
අප්පම්පි මරියාදං යෙ,
සංවට්ටෙවි ජහන්තිනො.

21.

පලයෙතීතමරියාදා,
භවන්තිකිර සාගරා;
මරියාදාතිකං සාධු,
නඉච්ඡන්ති පලයෙපි.

22.

සතං දීඝායුකං සබ්බ,
සත්තානං සුඛකාරණං;
අසතංපන සබ්බෙසං,
දුක්ඛහෙතු නසංසයො.

23.

පාමොක්ඛෙ සුජනෙ සන්තෙ,
සබ්බෙපි සුජනා ජනා;
ජාතෙකස්මිංසාරගන්ධෙ,
සබ්බෙ ගන්ධමයා දුමා.

24.

අත්තනා යදි එකෙන,
විනතෙන මහාජනා;
විනයං යන්ති සබ්බෙපි,

කො තං නාසෙයා පණ්ඩිතො.

25.

සරීරස්ස ගුණානඤ්ච,
දූරමච්චන්ත මන්තරං;
සරීරං ඛණවිද්ධංසි,
කප්පන්තට්ඨායිනො ගුණා.

26.

යදි නිච්චමනිච්චෙන,
නිමලං මලවාහිනා;
යො සො කායෙන ලභෙථ,
කිංනලද්ධං භවෙ නුකිං.

27.

ධම්මත්ථකාමමොක්ඛානං,
පාණං සංසිද්ධිකාරණං;
තන්නිඝාතා කින්නහතං,
රක්ඛනා කින්නරක්ඛිතං.

28.

අත්තා බන්ධු මනුස්සස්ස,
රිපු අත්තාව ජන්තුනං;
අත්තාව නියතො ඤාති,
අත්තාව නියතො රිපු.

29.

අත්තනොපරිච්චාගෙන,
යංසිතමනුරක්ඛනං;
කරොන්ති සජ්ජනායෙව,
න තං නීතිමතා මතං.

30.

තිණානි භූමිරුදකං,
චතුත්ථී වාකාසුච්ඡුතා;
එතානි හි සතංගෙහෙ,
නොඡින්දන්තෙ කදාචිපි.

31.

අම්බුං පිවන්තිනො නජ්ජො,
රුක්ඛො ඛාදතිනො ඵලං;
මෙඝො ක්වචිපි නො සස්සං,
පරත්ථාය සතංධනං.

32.

සතං ඵරුසවාචාහි,
නයාති විකතිං මනො;
තිණුක්කාහි නසක්කාව,
තාපෙතුං සාගරෙ ජලං.

33.

සම්පත්‍යං මහත්තංචෙතො,
භවත්‍යුප්පලකොමලං;
විප්පත්‍යඤ්ච මහාසෙලෙ,
සිලාසඞ්ඝාදකක්කසො.

34.

අත්ථං මහන්තමාපජ්ජ,
විජ්ජං සම්පත්තිමෙවච;
චරෙය්‍යාමානථද්ධොයො,
පණ්ඩිතො සො පවුච්චති.

35.

නාලබ්භමභිපත්ථෙන්ති,
නට්ඨම්පි නවසොචරෙ;
විප්පත්‍යඤ්ච නමුය්හන්ති,
යෙනරා තෙව පණ්ඩිතො.

36.

ගණ්ඨිට්ඨානෙ එකපදෙ,
නාතිමඤ්ඤෙය්‍ය පණ්ඩිතො;
කිං අක්කො වෙළුපබ්භාරො,
තිමහාදීපභානුදො.

37.

ගුණදොසෙසුමෙකෙන,
නත්ථි කොචි විවජ්ජිතො;
සුබුමාලස්ස පදුමස්ස,
නළා භවති කක්කසා.

38.
සුමහන්තානි සත්ථානි,
ධාරයන්තො බහුස්සුතා;
ඡෙත්තාරො සංසයානන්තු,
කිලන්තෙ ලොභමොහතා.

39.
දොසම්පි සගුණෙ දිස්වා,
ගුණවාදී වදන්තිනො;
න ලොකො විජ්ජමානම්පි,
චන්දෙ පස්සති ලඤ්ජනං.

40.
නිපුණෙ සුතමෙසෙය්‍ය,
විචිනිත්වා සුතත්ථිකො;
හත්තං භුක්ඛලියං පක්කං,
භාජනංපි තථා භවෙ.

41.
ගුණා කුබ්බන්ති දූතත්තං,
දූරෙපි වසතං සතං;
කෙතකෙ ගන්ධ සාසාය,
ගච්ඡන්ති හමරා සයං.

42.
පණ්ඩිතො සුතසම්පන්නො,
යත්ථඅත්ථීති චෙසුතො;
මහුස්සාහෙන තංධානං,
ගන්තබ්බං සුතරෙසිනා.

43.
සබ්බසුතං මධීයෙථ,

හීනමුක්කට්ඨ මජ්ඣිමං;
සබ්බස්සඅත්ථං ජානෙය්‍ය,
නව සබ්බං පයොජයෙ;
හොති තාදිසකොකාලො,
යත්ථ අත්ථාවහං සුතං.

44.

යීතො විරත්තනං නීරෙ,
සක්ඛරො නන්තරංසුතො;
දබ්බො නීරන්තිකෙ ජාතො,
සබ්බකාලන්තරංසුතො.

45.

වසුං ගණ්හන්ති දූරට්ඨා,
පබ්බතෙ රතනොචිතෙ;
න මිලක්ඛා සමීපට්ඨා,
එවං බාලා බහුස්සුතෙ.

46.

හිරඤ්ඤෙන මිගානංව,
සුසීලංපි අසීලිනො;
අධම්මිකස්ස ධම්මෙන,
බාලානංපි සුතෙන කිං.

47.

සුතෙන හදයට්ඨෙන,
බලො නෙවසුසීලවා;
මධුනා කොටරට්ඨෙන,
නිම්බො කිං මධුරායතෙ.

48.

සකිංපි විඤ්ඤූ ධීරෙන,
කරොති සහසඞ්ගමං;
අත්තත්ථඤ්ච පරත්ථඤ්ච,
නිබ්බානන්තං සුඛං ලභෙ.

49.

හංසො මජ්ඣෙ නකාකානං,
සීහො ගුන්නං නසොභති;
ගද්‍රභානං තුරඞ්ගොනො,
බාලානඤ්ච නපණ්ඩිතො.

50.
ආකිණ්ණොපි අසබ්භීව,
අසංසට්ඨොව භද්දකො;
බහුනා සන්නජාතෙන,
ගච්ඡෙ නුම්මත්තකෙනිධ.

51.
නදීතිරෙ බතෙකූපෙ,
අරණීතාලවණ්ටකෙ;
නවදෙ ආපාදි නත්ථීති,
මුඛෙච වචනං තථා.

52.
සුතසන්නිච්චයා ධීරා,
තුණ්හිභූතා අපුච්ඡිතා;
පුණ්ණා සුභාසිතෙනාපි,
සණ්ඩාද්‍යාසට්ඨිතායථා.

53.
අපුට්ඨො පණ්ඩිතො භෙරී,
පජ්ජුන්නො හොති පුච්ඡිතො;
බාලො පුට්ඨො අපුට්ඨොව,
බහුං විකත්තතෙ සදා.

54.
සම්පන්නගුණා ලඞ්කාරො,
සබ්බසත්ත හිතාවහො;
නචරෙය්‍ය පරත්තත්ථං,
කුතො සො පණ්ඩිතො භවෙ.

55.
සපරත්ථං චරෙ ධීරො,

අසක්කොන්තො සකං චරෙ;
තථාපිච අසක්කොන්තො,
පාපාත්තානං වියොජයෙ.

56.

බාලෙචුම්මත්තකෙ භූපෙ,
ගුරුමාතාපිතූස්වපි;
නදොසං කරියා පඤ්ඤො,
සඞ්ඝෙච ජෙට්ඨභාතරි.

57.

අත්ථනාසං මනොතාපං,
සරෙදුච්චරිතානිච;
වඤ්චනං අවමානඤ්ච,
මතිමා නපකාසයෙ.

58.

පරදානං ජනෙත්තීව,
ලෙට්ටුව පරදබ්බකං;
අත්තාව සබ්බභූතානි,
යො පස්සති සො පස්සති.

59.

පරූපවාදෙ පධිරො,
පරවජ්ජෙස්වලොචනො;
පඞ්ගුලො අඤ්ඤනාරීසු,
දුස්සකප්පෙස්වචෙතනො.

60.

සබ්බං සුණාති සොතෙන,
සබ්බං පස්සති චක්ඛුනා;
නචදිට්ඨං සුතං ධීරො,
සබ්බං උච්චිතුමරහති.

61.

චක්ඛුමස්ස යථාඅන්ධො,
සොතවා පධිරොයථා;

පඤ්ඤාවාස්ස යථාමූගො,
බලවා දුබ්බලොරිව;
අථ අත්ථෙසමුප්පන්නෙ,
සයෙථ මතසායිතං.

62.

පාපමිත්තෙ විවජ්ජෙත්වා,
භජෙයྻුත්තමපුග්ගලං;
ඔවාදෙවස්ස තිට්ඨෙය්‍ය,
පත්ථෙන්තො අචලංසුඛං.

63.

සුසූසා සුතවඩ්ඪනං,
සුතං පඤ්ඤායවඩ්ඪනං;
පඤ්ඤාය අත්ථං ජානාති,
ඤාතො අත්ථො සුඛාවහො.

64.

පාමොජ්ජ කරණං ඨානං,
පසංසාවහනංසුඛං;
ඵලානිසංසො භාවෙති,
වහන්තො පොරිස්සංධුරං.

65.

අතිසීතං අතිඋණ්හං,
අතිසාය මිදංඅහු;
ඉති විසට්ඨ කම්මන්තෙ,
ඛණා අච්චන්ති මාණවෙ.

66.

යොච සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච,
තිණාතියො නමඤ්ඤති;
කරං පුරිස කිච්චානි,
සො සුඛා නවිහායති.

67.

යසලාභං ජිගීසන්තං,

නරං වජ්ජෙන්ති දූරතො;
අපත්වෙත්වාන තෙ තස්මා,
තංමග්ගං මග්ගයෙ බුධො.

68.

දෙසමොසජ්ජ ගච්ඡන්ති,
සීහා සප්පුරිසා ගජා;
තත්ථෙව නිධනං යන්ති,
කාකා කාපුරිසා මිගා.

69.

යස්මිංදෙසෙ නසම්මාරො,
නපිති නවබන්ධවා;
නචවිජ්ජාගමො කොචි,
නතත්ථ වසතී වස්සෙ.

70.

ධනවා ගණකො රාජා,
නදී වෙජ්ජා ඉමෙජනා;
යත්ථ පඤ්ච නවිජ්ජන්තෙ,
න තත්ථවසතී වසෙ.

71.

අසනං භයමන්තානං,
මච්චානං මරණං භයං;
උත්තමානන්තුසබ්බෙසං,
අවමානං පරං භයං.

72.

අමානනා යත්ථ සියා,
සන්තානං අවමානනා;
හීනසමානනාවාපි,
න තත්ථවසති වසෙ.

73.

යත්ථාලසොච දක්ඛොච,
සූරො භීරුච පූජිතො;

න සන්තා තත්ථ වස්සන්ති,
අවිසෙසකරෙන කො.

74.
දුක්ඛො නිවාසො සම්බාධෙ,
ඨානෙ අසුචිසඞ්කටෙ;
තතො රිම්හිපියානන්තෙ,
තතොච අකතඤ්ඤුනං.

75.
සිඞ්ගීනං පඤ්චහත්ථෙන,
සතෙන වාජීනං වජෙ;
හත්ථීනන්තු සහස්සෙන,
දෙසචාගෙන දුජ්ජනෙ.

76.
වජෙ එකං කුලස්සත්ථං,
ගාමස්සත්ථං කුලං වජෙ;
ගාමං ජනපදස්සත්ථං;
අත්තත්ථං පථවී වජෙ.

77.
චලත්‍යෙකෙනපාදෙන,
තිට්ඨත්‍යෙකෙන පණ්ඩිතො;
අසමික්ඛ්‍යපරංඨානං,
පුබ්බමායනංනවජෙ.

78.
ඨානභට්ඨා නසොභන්ති,
දන්තාකෙසාන ඛානරා;
මතිමා ඉතිවිඤ්ඤාය,
සඨානං නවජෙ ලහුං.

79.
වජෙ ධනං අඞ්ගවරස්සහෙතු,
අඞ්ගං වජෙ ජීවිතං රක්ඛමානො;
අඞ්ගං ධනං ජීවිතඤ්චාපි සබ්බං,

චජෙ නරො ධම්ම මනුස්සරන්තො.

80.

සොතං සුතෙනෙව න කුණ්ඩලෙන,
දානෙන පාණී නතු කඞ්කණෙන;
ආභාති කායො පුරිසුත්තමස්ස,
පරොපකාරෙන න චන්දනෙන.

සම්භෙදකථා

81.

සත්ථ කප්පවිචාරෙන,
කාලො ගච්ඡති ධීමතං;
බ්‍යසනෙන අසාධූනං,
නිද්දාය කලහෙනවා.

82.

සොකඨානසහස්සානි,
භයඨානසතානිච;
දිවසෙදිවසෙ මුළ්හං,
ආවිසන්ති නපණ්ඩිතං.

83.

අතිදීඝො මහාමුළ්හො,
මජ්ඣිමොච විචක්ඛණො;
වාසුදෙවං පුරක්ඛිත්වා,
සබ්බෙවාමනකා සඨා.

84.

න ලොකෙ සොභතෙ මුළ්හො,
කෙවලත්තපසංසකො;
අපි සම්පිහිතෙ කූපෙ,
කතවිජ්ජො පකාසතෙ.

85.

මදන්තදමනං සත්ථං,
බලානං කුරුතෙ මදං;
චක්ඛුසඞ්ඛාරකං තෙජං,

උලුඞ්කාන මිවන්ධකං.

86.

අත්‍යප්පමපි සාධූනං,
සිලාලෙඛෙව තිට්ඨතෙ;
ජලෙලෙඛෙව නීචානං,
යං කතං තංපි නස්සති.

87.

දබ්බමප්පංපි සාධූනං,
ජලං කූපෙව නිස්සයො;
බහුත්තංපි අසාධූනං,
නච වාරිව අණ්ණවෙ.

88.

දුට්ඨචිත්තො පනාභිස්ස,
කොධො පාසාණලික්ඛිතො;
කුජ්ඣිතබ්බෙ සුජනස්ස,
ජලෙලෙඛා චිරට්ඨීතො.

89.

බාලස්ස ජීවිතං පාපං,
මිතරස්සි තරං භවෙ;
ජනකායස්ස රාජාව,
රාජධම්මොව රාජුනං.

90.

සප්පාදානං බලී සීහො,
පුළාවකො තතො කිප්පීලිකා,
නරා තතො බලී රාජා,
සබ්බෙස මන්තකො බලී.

91.

භූපොණ්ණව ග්ගි ජී සිප්පි,
අභිජ්ඣාලුචපුග්ගලො;
එතෙසංපි මහිච්ඡානං,
මහිච්ඡිතා අනිච්චතා.

92.

නිද්දාලුකො අසන්තුට්ඨො,
අකතඤ්ඤූච භීරුකො;
සක්කුණන්තින සාචාරං,
සික්ඛිතුං තෙ කදාචිපි.

93.

නිද්දාලු කාමරාමොච,
සුඛිතො භොගවාලසො;
නිච්ඡන්තො කම්මරාමො ච,
සත්තෙතෙ සත්ථවජ්ජිතා.

94.

සමිද්ධො ධනධඤ්ඤෙන,
කට්ඨො දකතිණග්ගිහි;
සබ්බතො දුග්ගතෙනට්ඨො,
තස්මා නදුක්කතං කරෙ.

95.

පුඤ්ඤපාපඵලං යො වෙ,
නසද්ධහති සච්චතො;
සො වෙ ඛිප්පංව අත්තානං,
ආදාසතලමානයෙ.

96.

සම්පරායිකමත්ථං යො,
නසද්ධහති චෙපිසො;
ආවාසෙ සග්ග ගාමීනං,
මාක්කහෙ කිංනපස්සති.

97.

මහන්තං වට්ටරුක්ඛාදිං,
බුද්දබීජං බහුඵලං;
සක්ඛිකත්වා උදික්ඛෙය්‍ය,
පුඤ්ඤපාපකරො නරො.

98.

යස්ස සල්ලහුකං හොති,
ගුරුසක්කාරමානනං;
තස්ස සල්ලහුකායෙව,
විජ්ජාසම්පත්තිසම්පදා.

99.

උපජ්ඣාචරියානඤ්ච,
මාතාපිතූනමෙවච;
සක්කච්චං යොනුපට්ඨාති,
සුතො තස්සපිතාදිසො.

100.

දෙසෙ දෙසෙ කුලානීව,
දෙසෙදෙසෙ ච බන්ධවො;
තාදිසං සහජා යත්ථ,
දෙසං පස්සාමිනෙවතු.

101.

පුත්තංවා භාතරං දුට්ඨං,
අනුසාසෙය්‍ය නොජහෙ;
කිංනු ජෙජ්ජං කරංපාදං,
ලිත්තං අසුචිනා සියා;

102.

බහුපුත්තෙ පිතාඑකො,
අවස්සං පොසෙති සදා;
බහුපුත්තා නසක්කොන්ති,
පොසෙතුං පිතරෙකකං.

103.

අතිජාතමනුජාතං,
පුත්තමිච්ඡන්ති පණ්ඩිතා;
අවජාතං නඉච්ඡන්ති,
යොහොති කුලගන්ධනො.

104.

පඤ්චයානානි සම්පස්සං,

පුත්තමිච්ඡන්ති පණ්ඩිතා;
ජාතොවා නො හරිස්සති,
කිච්චංවා නො කරිස්සති.

105.

කුලවංසො චිරං තිට්ඨෙ,
දායජ්ජං පටිපච්චති;
අථවාපන පෙතානං,
දක්ඛිණංනුපදස්සති.

106.

අන්තොජාතො ධනක්කීතො,
දාසබ්‍යොපගතො සයං;
දාසාකරමරානීතො,
ච්චෙවන්තෙ චතුධා සියුං.

107.

දාසා පඤ්චෙව චොරයා-
සබඤාතායත්තසදිසා;
තථා විඤ්ඤූහි විඤ්ඤෙය්‍යා,
මිත්තාදාරාච බන්ධවා.

108.

තයොව පණ්ඩිතා සත්ථෙ,
අහමෙවාතිවාදීච,
අහමපිති වාදීච,
නාහන්තිච ඉමෙතයො.

109.

විනා සත්ථං නගච්ඡෙය්‍ය,
සූරො සඞ්කාමභූමියං;
පණ්ඩිතද්ධගූ වාණිජ්ජො,
විදෙසගමනො තථා.

110.

සම්මා උපපරික්ඛිත්වා,
අක්ඛරෙසු පදෙසුච;

චොරඝාතො සියා සිස්සො,
ගුරු චොරට්ටකාරකො.

111.

සාධුත්තං සුජනසමාගමා බලානං,
සාධූනං නබලසමාගමා බලත්තං;
ආමොදංකුසුමභවංදධාතිභූමි,
භූගන්ධං නච කුසුමානි ධාරයන්ති.

112.

සඨ්යෙන මිත්තං කලුසෙන ධම්මං,
පරොපතාපෙන සමිද්ධිභාවං;
සුඛෙන විජ්ජං ඵරුසෙන නාරිං,
ඉච්ඡන්ති යෙ තෙ නචපණ්ඩිතාව.

මිත්තකථා

113.

කත්වාන කුසලංකම්මං,
කත්වාචා කුසලං පුරෙ;
සුඛිතදුක්ඛිතා හොන්ති,
සො බාලො යො නපස්සති.

114.

සයංකතෙන පාපෙන,
අනිට්ඨං ලභතෙ ඵලං;
තෙ මෙ සො මෙ ජනෙන්තීති,
පුනාගුං කුරුතෙ ජළො.

115.

කාලඛෙපෙන හාපෙති,
දානසීලාදිකං ජළො;
අචිරම්පි චිරං මඤ්ඤෙ,
අත්තානං සස්සතීසමං.

116.

බාලොච පාපකං කත්වා,
නතංජට්ටෙතුමුස්සහෙ;

කිං බ්‍යග්ඝතාදි ගච්ඡන්තො,
පදං මක්ඛෙතුමුස්සහෙ.

117.
පරනස්සනතො නට්ඨො,
පුරෙව පරනාසකො;
සීසංවා දස්සනං යාති,
තිණං පාසාදජ්ඣාපකං.

118.
භොජනා මෙථුනා නිද්දා,
ගවෙ පොසෙච විජ්ජති;
විජ්ජා විසෙසො පොසස්ස,
තතොහීනො ගොසමො භවෙ.

119.
මුළ්හසිස්සො පදෙසෙන,
කුනාරීභරණෙනච;
බලසත්ථුහිසංයොගා,
පණ්ඩිතොපාවසීදති.

120.
ද්වෙච්මෙකණ්ටකා තික්ඛා,
සරීරසොභිතා කාමෙ;
නිධනො යොච කාමෙති,
යොචකුප්පත්‍යනිස්සාරො.

121.
නිධනොචාපි කාමෙති,
දුබ්බලො කලහංපියො;
මන්දසත්ථො විවාදත්ථී,
තිවිධං මුළ්හලක්ඛණං.

122.
අප්පසුතො සුතෙ අප්පෙ,
බහුංමඤ්ඤති මානවො;
සින්ධුදකම පස්සන්තො,

කූපෙතොයංව මණ්ඩූකො.

123.
තදමිනාපි ජානාති,
සොබ්හෙසු පදරෙසුව;
සුනන්තා යන්ති කුසුම්හා,
තුණ්හීයන්ති මහොදධි.

124.
යං ඌනකං තං සුනති,
යං පූරං සන්තමෙව තං;
අඩ්ඪකුම්භූපමො බාලො,
රහතො පූරොව පණ්ඩිතො.

125.
බුධෙහිභාසමානොපි,
බලො බහුතකෙතවො;
සංසියමානො අඩ්ගාරො,
නිලමත්තං නගච්ඡති.

126.
චාරුතා පරදාරාය,
ධනං ලොකතප්පතියා;
පසුතං සාධුනාසාය,
බලෙ බලතරා ගුණා.

127.
ඉතො හස්සතරං ලොකෙ,
කිඤ්චි තස්ස නවිජ්ජති;
දුජ්ජනොතිච යංආහ,
සජ්ජනං දුජ්ජනො සයං.

128.
රොගණ්ඩවඩ්කුරො තෙජො,
විසමස්සතරො සණො;
අවිනාසිය සමන්ති,
න බලොච සනිස්සයං.

129.

නවිනා පරවාදෙන,
රමන්තෙ දුජ්ජනා බලු;
න සා සබ්බරසෙ භුත්වා,
විනා වච්චෙ නතුස්සති.

130.

තප්පතෙ යාති සන්ධානං,
දවො භවති වනතං;
මුදුං දුජ්ජනචිත්තං කිං,
ලොහෙන උපමීයතෙ.

131.

තස්මා දුජ්ජනසංසග්ගං,
ආසීවිස මිවොරගං;
ආරකා පරිවජ්ජෙය්‍ය,
භූතිකාමො විචක්ඛණො.

132.

දුජ්ජනෙන හි සංසග්ගො,
සත්තුතාපි නයුජ්ජතෙ;
තත්තො දහති අඞ්ගාරො,
සන්තාතු කාලතංකරො.

133.

දුජ්ජනො වජ්ජනීයොව,
විජ්ජායාලඞ්කතොපි චෙ;
මණිනා ලඞ්කතො සන්තො,
සප්පො කිං නභයඞ්කරො.

134.

අග්ගිනො දහතො දායං,
සඛාභවති මාලුතො;
සොව දීපංතු නාසෙති,
බලෙ නත්ථෙව මිත්තතා.

135.

නස්මසෙ කතපාපම්හි,
නස්මසෙ අලිකවාදිනි;
නස්මසෙත්තත්ථපඤ්ඤම්හි,
අතිසන්තෙපි නස්මසෙ.

136.
මාරෙතුං කිත්තකා සක්කා,
දුජ්ජනා ගගණූපමා;
මාරිතා කොධචිත්තෙතු,
මාරිතො හොන්ති දුජ්ජනා.

137.
භූමි කණ්ටකසංකිණ්ණා,
ඡාදිතුං නෙවසක්‍යතෙ;
උපාහන මත්තකෙන,
ඡන්නා භවති මෙදනී.

138.
සත්තා සදාපසෙවන්ති,
සොදකං වාපිආදිකං;
සභොගං සධනඤ්චෙවං,
තුච්ඡාචෙ තෙ ජහන්ති තෙ.

139.
ධනහීනං චජෙ මිත්තො,
පුත්තදාරා සහොදරා;
අත්ථවන්තංව සෙවන්ති,
අත්ථො ලොකෙ මහාසඛා.

140.
න රූපිනී න පඤ්ඤාණො,
නකුලීනො පධානතා;
කාලෙ විපත්තිසම්පත්තෙ,
ධනිමාව විසෙසතා.

141.
කල්‍යාණමිත්තං කන්තාරං,

යුද්ධං සහායං භාසිතුං;
අසත්ථා ගන්තු මිච්ඡන්ති,
මුළ්හා තෙවතුරොජනා.

142.
අහිතා පටිසෙධොච,
හිතෙසුච පයොජනං;
බ්‍යසනෙස්ච පරිච්චාගො,
සඞ්ඛෙපා මිත්තලක්ඛණං.

143.
ආතුරෙ බ්‍යසනෙපත්තෙ,
දුබ්භික්ඛෙ සත්තු විග්ගහෙ;
රාජද්වාරෙ සුසානෙච,
යො තිට්ඨති සබන්ධවො.

144.
සො බන්ධු යො හිතෙයුත්තො,
සො පිතා යො තු පොසකො;
සො ඤාති යත්‍ර විසාසො,
සා භරියා යත්‍ර නිබ්බුති.

145.
හිතෙසිනො සුමිත්තොච,
විඤ්ඤූච දුල්ලභා ජනා;
යථො සධංච සාදුංච,
රොගහාරීච සුජනො.

146.
අගරුකො අනාලස්සො,
අසට්ඨොච සච්චවා සුචි;
අලුද්ධො අත්ථකාමොච,
එදිසො සුහදුත්තමො.

147.
යො ධුවානි පරිච්චජ්ජ,
අධුවානායුපසෙවති;

ධුවාපි තස්ස නස්සන්ති,
අධුවෙසු කථාවකා.

148.

ලුද්ධමත්ථෙනගණ්හෙය්‍ය,
ථද්ධ මඤ්ජලිකම්මුනා;
ඡන්දානුවත්තියා මූළ්හං,
යථාභූතෙන පණ්ඩිතං.

149.

උත්තමං පාණිපාතෙන,
සූරං භෙදෙන විජයෙ;
නිචං දබ්බපදානෙන,
වික්කමෙන සමං ජයෙ.

150.

යස්සයස්ස හි යොභාවො,
තෙනතෙන හි තංනරං;
අනුපවිස්ස මෙධාවී,
ඛිප්පමත්තවසං නයෙ.

151.

යෙන ඉච්ඡති සම්බන්ධං,
තෙන තීණි නකාරයෙ;
විවාද මත්ථසම්බන්ධං,
පරොක්ඛෙ දාරදස්සනං.

152.

අච්චාභික්ඛණසංසග්ගා,
අසම්මොසරණෙනච;
එතෙන මිත්තා ජීරන්ති,
අකාලෙ යාචනායච.

153.

තස්මා නාභික්ඛණං ගච්ඡෙ,
නචගච්ඡෙ චිරාචිරං;
කාලෙන යාචං යාචෙය්‍ය,

එවං මිත්තා නජීරයෙ.

154.

එතෙ භියොයා සමං යන්ති,
සන්ධි තෙසං නජීරති;
යො අධිප්පන්නං සහති,
යොච ජානාති දෙසනං.

155.

සචෙ සන්තා විවාදන්ති,
ඛිප්පං සන්ධිරයෙ පුන;
බාලා පත්තාව භිජ්ජන්ති,
න තෙ සමථමජ්ඣගුං.

156.

යෙනමිත්තෙන සංසග්ගො,
යොගක්ඛෙමො විහීයති;
පුබ්බෙච ජ්ඣාභවන්තස්ස,
රක්ඛෙ අක්ඛිව පණ්ඩිතො.

157.

යෙනමිත්තෙන සංසග්ගා,
යොගක්ඛෙමො පවඩ්ඪති;
කරෙයාත්තසමං වුත්ති,
සබ්බකිච්චෙසු පණ්ඩිතො.

158.

ගුණො සබ්බඤ්ඤුතුල්‍යොපි,
සීදතෙ කො අනිස්සයො;
අනග්ඝ මපිමාණික්කං,
හෙමං නිස්සාය සොභතෙ.

159.

පබ්බෙපබ්බෙ කමෙනුච්ඡු,
විසෙසරසිවග්ගතො;
තථා සුමිත්තිකො සාධු,
විපරිතොව දුජ්ජනො.

160.

තෙනෙව මුනිනා වුත්තං,
යෙකෙචිලොකියාධම්මා;
තථා නිබ්බානගාමිනො,
සන්ති ලොකුත්තරාධම්මා.

161.

කල්‍යාණමිත්ත 1 මාගම්ම,
සබ්බෙ තෙ හොන්ති පාණිනං;
තස්මා කල්‍යාණමිත්තෙසු,
කාතබ්බො ආදරො සදා.

162.

යො වෙ කතඤ්ඤූ කතවෙදිකො ධිරො,
කල්‍යාණමිත්තො දළ්හභත්තිච හොති;
දුක්ඛිතස්ස සක්කච්චං කරෙති කිච්චං,
තථාවිධං සප්පුරිසාති වදන්ති.

163.

යස්සහි ධම්මං පුරිසො විජඤ්ඤා,
යෙවස්ස කඞ්ඛං විනයන්ති සන්තො;
තඤ්හිස්ස දීපඤ්ච පරායනඤ්ච,
න තෙන මිත්තං ජිරයෙථ පඤ්ඤො.

නායකකථා

164.

කස්සකො වාණිජොමච්චො,
සමණො සුතසීලවා;
තෙසු විපුලජාතෙසු,
රට්ඨංපි විපුලං සියා.

165.

තෙසු දුබ්බලජාතෙසු,
රට්ඨංපි දුබ්බලං සියා;
තස්මා රට්ඨංපි විපුලං,
ධාරයෙ රට්ඨසාරවා.

166.

මහාරුක්ඛස්ස ඵලිනො,
ආමං ඡින්දති යො ඵලං;
රසඤ්චස්ස නජානාති,
බීජඤ්චස්ස විනස්සති.

167.

මහාරුක්ඛුපමං රට්ඨං,
යො අධම්මෙන සාසති;
රසඤ්චස්ස නජානාති,
රට්ඨඤ්චාපි විනස්සති.

168.

මහාරුක්ඛස්ස ඵලිනො,
පක්කං ඡින්දති යො ඵලං;
රසඤ්චස්ස විජානාති,
බීජඤ්චස්ස නනස්සති.

169.

මහාරුක්ඛුපමං රට්ඨං,
ධම්මෙන යො පසාසති;
රසඤ්චස්ස විජානාති,
රට්ඨඤ්චාපි නනස්සති.

170.

ජනප්පදඤ්ච යොරාජා,
අධම්මෙන පසාසති;
සබ්බො සධිහි සොරාජා,
විරුද්ධො හොති ඛත්තියො.

171.

තථෙව නිගමෙ හිංසං,
යෙ යුත්තා කයවික්කයෙ;
සුඞ්කදානබලීකාරෙ,
ස කොසෙන විරුජ්ඣති.

172.

මහාරවරඛෙත්තෙසු,
සඞ්ග, මෙ කතනිස්සමෙ;
උස්සිතෙ හිංසයං රාජා,
සබලෙන විරුජ්ඣති.

173.

තථෙව ඉසයො හිංසො,
සංයමෙ බ්‍රහ්මචාරියො;
අධම්මචාරි ඛත්තියො,
සො සග්ගෙන විරුජ්ඣති.

174.

සයංකතා නපරෙන,
මහානජ්ජො ජුවකතා;
ඉස්සරෙන තථා රඤ්ඤා,
සරට්ඨෙ අධිපච්චතා.

175.

පාපංවාපි හි පුඤ්ඤංවා,
පධානො යං කරොතිචෙ;
ලොකොපෙවං කරොතොයව,
තං විජානෙය්‍ය පණ්ඩිතො.

176.

කච්ඡපීනඤ්ච මච්ඡීනං,
කුක්කුටීනඤ්ච ධෙනුනං;
පුත්තපොසා යථාහොති,
තථා මච්චෙසු රාජූනං.

177.

අනායකා විනස්සන්ති,
නස්සන්ති බහුනායකා;
ථීනායකා විනස්සන්ති,
නස්සන්ති සුසුනායකා.

178.

බහුවො යත්ථ නෙතාරො,

සබ්බෙ පණ්ඩිතමානිනො;
සබ්බෙ මහත්තමිච්ඡන්ති,
කතං නෙසං විනස්සති.

179.
නොදයාය විනාසාය,
බහුනායකතා භූසං;
නොමිලන්ති විනස්සන්ති,
පද්මා න්‍යක්කෙහිසත්තහි.

180.
අසන්තුට්ඨො යතී නට්ඨො,
සන්තුට්ඨොව මහීපති;
සලජ්ජා ගණිකා නට්ඨා,
නිලජ්ජාතු කුලඞ්ගනා.

181.
න ගණස්ස ග්ගතො ගච්ඡෙ,
සිද්ධෙ කම්මෙ සමංඵලං;
කම්මවිප්පත්ති චෙහොති,
මුඛරො තත්‍ර හඤ්ඤතෙ.

182.
පධිරො ච තපස්සීනි,
සූරො රණවණ්ණො තථා;
මජ්ජපො පතිපී රාජා,
එතෙ නසද්දහාමහං.

183.
ජානෙය්‍ය පෙසනෙ භච්චං,
බන්ධවාපි භයාගතෙ;
ආපදාසු තථා මිත්තං,
දාරඤ්ච විභවක්ඛයෙ.

184.
රණා පච්චාගතං සූරං,
ධනඤ්ච සරමාගතං;

ජිණ්ණ මන්නං පසංසෙය්‍ය,
දාරඤ්ච ගතයොබ්බනං.

185.
සද්ධාපෙමෙසු සන්තෙසු,
නගණෙ මාසකං සතං;
සද්ධාවෙමෙස්ව සන්තෙසු,
මාසකංපි සතං ගණෙ.

186.
අදන්තදමනං දානං,
දානං සබ්බත්ථසාධකං;
දානෙන පියවාචෙන,
උන්නමන්ති නමන්තිච.

187.
දානං සිනෙහභෙසජ්ජං,
මච්ඡෙරං දුස්සනොසධං;
දානං යසස්සභොසජ්ජං,
මච්ඡෙරං කප්පනොසධං.

188.
දුබ්භික්ඛෙ අන්නදාතංච,
සුභික්ඛෙච හිරඤ්ඤදං;
භයෙචාභයතාදානං,
සග්ගෙපි බහු මඤ්ඤතෙ.

189.
සතංචක්ඛු සතංකණ්ණා,
නායකස්ස සුතා සදා;
තථාපි අන්ධපධිරො;
එසා නායකධම්මතා.

190.
ඛමා ජාගරියු ට්ඨානං,
සංවිභාගො දයික්ඛණා;
නායකස්ස ගුණාඑතෙ,

ඉච්ඡිතබ්බා හිතත්ථිනා.

191.

පරිභූතො මුදූ හොති,
අතිතික්ඛොච වෙරවා;
එතඤ්චඋභයං ඤත්වා,
අනුමජ්ඣං සමාචරෙ.

192.

නෙකන්තමුදුනා සක්කා,
එකන්තතිඛිණෙනවා;
අත්තං මහන්තෙ ඨපෙතුං,
තස්මා උභය මාචරෙ.

193.

පිට්ඨීතො ක්කං නිසෙවෙය්‍ය,
කුච්ඡිනාතු හුතාසනං;
සාමිකං සබ්බභාවෙන,
පරලොකං අමායාය.

194.

නසෙවෙ ඵරුසංසාමිං,
තංපි සෙවෙන මච්ඡරිං;
තතො පග්ගණ්හකංසෙවෙ,
සෙවෙ නිග්ගණ්හකං තතො;

195.

න සා රාජා යො අජෙය්‍යං ජිනාති,
න සො සඛායො සඛාරං ජිනාති;
න සා භරියා පතිනො විරොධති,
න තෙ වුත්තා යෙ නභරන්ති ජිණ්ණකං.

196.

න සා සභා යත්ථ නසන්ති සන්තො,
න තෙ සන්තො යෙ නවදන්ති ධම්මං;
රාගඤ්ච දොසඤ්ච පහාය මොහං,
ධම්මං භණන්තාව භවන්ති සන්තො.

197.

සුතස්ස රක්ඛා සතතාභියොගො;
කුලස්ස වත්තං පුරිසස්ස විජ්ජා;
රඤ්ඤො පමාදො පසමොධනස්ස,
ථීනන්තු ජානාමි න ජාතු රක්ඛං.

ඉත්ථීකථා

198.

නමාතරා ධීතුයා වාපි,
භගිනියා විචක්ඛණො;
නවිවිත්තාසනෙ මන්තෙ,
නාරී මායාවිනීනනු.

199.

විජ්ජුතානඤ්ච ලොලත්තං,
සත්ථානඤ්චතිතික්ඛණං;
සීඝතං වායුතෙජානං,
අනුකුබ්බන්ති නාරියො.

200.

ද්විගුණො ථීන මාහාරො,
බුද්ධිවාපි චතුග්ගුණො;
ඡගුණො හොති වායාමො,
කාමොත්ව ට්ඨ ගුණොභවෙ.

201.

එකමෙකායඉත්ථීයා,
අට්ඨට්ඨපතිනො සියුං;
සූරාච බලවන්තොච,
සබ්බාකාමරසාහරා;
කරෙය්‍ය නවමෙ ඡන්දං,
උන්නත්තා හි නපූරති.

202.

ලපන්ති සද්ධිමඤ්ඤෙන,
පස්සන්තඤ්ඤං සවිබ්භමා;
චිත්තකං චින්තයන්තඤ්ඤං,

නාරීනංනාම කො පියො.

203.
ජිව්හාසහස්සිකො යො හි,
ජීවෙ වස්සසතං නරො;
තෙන නිකම්මුනො වුත්තො,
ථීදොසො කිංබයංගතො.

204.
අග්ගි ආපො ථියො මුළ්හො,
සප්පො රාජකුලානිච;
පයතනාපගන්තබ්බො,
මච්චුපාණහරානිති.

205.
ඉත්ථීනං දුජ්ජනා නඤ්ච,
විසාසොනොපපජ්ජතෙ;
වීසස්ස සිඞ්ගිනො රොග,
නදීරාජකුලස්සච.

206.
සත්ථං සුනිච්ඡිතමතීපි විචින්තනීයං,
ස්වාරාධිතොපතා වනිපො පරිසඞ්කනීයො;
හත්ථඞ්ගතාපි යුවතීපරිරක්ඛනීයා,
සත්ථාවනීපයුවතීසු කුතොවසිත්ථං.

207.
අයුත්තකම්මාරද්ධනං විරොධො,
සඞ්සස්ස යුද්ධඤ්ච මහාබලෙහි;
විස්සාසකම්මං පමාදාසු නිච්චං,
ද්වාරානිමච්චුස්ස වදන්ති පඤ්ඤා.

208.
වාතං ජාලෙන නරො පරාමසෙ,
ඔසිඤ්චෙ සාගරං එකපාණිනා;
සකෙනතාලෙන ජනෙයාා ඝොසං,
යො සබ්බභාවං පමදාසු ඔසජෙ.

209.

ඉත්ථීපි හි එකච්චියා,
සෙය්‍යා වුත්තාව මුනිනා;
භණ්ඩාන මුත්තමං ඉත්ථී,
අග්ගුපට්ඨායිකාතිච.

210.

යො නං භරති සබ්බදා,
නිච්චං ආතාපි උස්සුකො;
සබ්බකාමහරං පොසං,
භත්තාරං නාතිමඤ්ඤති.

211.

නාචාපි සොත්ථී භත්තාරං,
ඉස්සාචාරෙන රොසයෙ;
භත්තුච ගරුනොසබ්බෙ,
පටිපූජෙති පණ්ඩිතො.

212.

උට්ඨායිකා අනාලාසා,
සඞ්ගහිතපරිජ්ජනා;
භත්තු මනාපං චරති,
භත්තකං අනුරක්ඛති.

213.

එවං වත්තති යානාරී,
භත්තුඡන්දවසානුගා;
මනාපානාම තෙදෙවා,
යත්ථ සා උපපජ්ජති.

214.

කොකිලානං සරො රූපං,
නාරීරූපං පතිබ්බතං;
විජ්ජා රූප මරූපානං,
ඛමා රූපං තපස්සීනං.

215.

ආනෙය කුලජං පඤ්ඤො,
විරූපමපි කඤ්ඤකං;
හීනායපි සුරූපාය,
විවාහංසදිසං කරෙ.

216.
විසම්භාමතමාදෙයා,
අමජ්ජම්භාපිකඤ්චනං;
නිචම්භාප්‍යුත්තමාවිජ්ජා,
රතනිත්ථිපිදුකුලා.

217.
බාලිත්ථී මක්ඛිකාතුණ්ඩං,
ඉසීනඤ්ච කමණ්ඩලුං;
සෙතම්බු ඵලං තම්බුලං,
නොච්ඡිට්ඨමුපජායතෙ.

218.
බාලක්කො පණ්ණධූමොච,
වුද්ධිත්ථී පල්ලලොදකං;
ආයුක්ඛයකරං නිච්චං,
රත්තොච දධිභොජනං.

219.
ථියො සෙවෙයා නච්චන්තං,
සාදුං භුඤ්ජෙයානාහිතං;
පූජයෙ මානයෙ වුද්ධෙ,
ගුරුං මායාය නොභජෙ.

220.
ආචාරො කුල මාඛ්‍යාති,
දෙස මාඛ්‍යාති භාසිතං;
සම්භවො පෙම මාඛ්‍යාති,
දෙහ මාඛ්‍යාතිභොජනං.

221.
දෙහීතිවචනාද්වාරා,

දෙහට්ඨාපඤ්චදෙවතා;
සජ්ජ නියන්ති ධී කිත්ති,
හිරී සිරී මතීපිච.

222.

දෙහීතිවචනං දුක්ඛං,
නත්ථීතිවචනං තථා;
වාක්‍යංදෙහීතිනත්ථීති,
මාහවෙය්‍ය හවෙහවෙ.

223.

බොධයන්ති නයාවන්ති,
දෙහීති පච්ඡිමාජනා;
පස්ස වත්ථුමදානස්ස,
මාහවතූති ඊදිසො.

224.

මහා අත්‍යප්පකං යාති,
නිගුණෙ ගුණවාපිහ;
අට්ඨානට්ඨෙය්‍යභාවෙන,
ගජින්දොඉව දබ්බකෙ.

225.

මහන්තං නිස්සයංකත්වා,
බුද්දොපාප්‍යතිමහා හවෙ;
හෙමපබ්බතමාපජ්ජ,
සොවණ්ණාකිර පක්ඛිනො.

226.

බහූන මප්පසාරානං,
එකිභාවො හිදුජ්ජයො;
තිණෙන වට්ටතෙ රජ්ජු,
තාය නාගොපි බන්ධතෙ.

227.

අසහායො සමත්ථොපි,
තෙජසි කිං කරිස්සති;

පටුන

නිවාතසණ්ඨිතො අග්ගි,
සයමෙවූපසම්මති.

228.
ඛන්තුං තපනජොතෙජො,
සක්කාහොති න වණ්ණජො;
භූපාදීහි කතොදණ්ඩො,
සක්කාහොති න හච්චජො.

229.
ථීසංසග්ගෙ කුතොසුද්ධො,
මංසභක්ඛෙ කුතොදයා;
සුරාපාණෙ කුතොසච්චං,
පකොධම්හි කුතොතපො.

230.
ථියා ගුය්හං නසංසෙය්‍ය,
අමිත්තස්සච පණ්ඩිතො;
යොචා මිස්සෙන සංහීරො,
හදයත්ථෙනො යොනරො.

231.
ගුය්හමත්ථ
සම්බොධයති යොනරො;
මන්තභෙදභයා තස්ස,
දාසභූතො තිතික්ඛති.

232.
වහෙ අමිත්ත ඛන්ධෙන,
යාවකාලෙ අනාගතෙ;
තම්හෙව ව‌ාගතෙ කාලෙ,
භින්දෙ සටම් වුප්පලෙ.

233.
ඛලං සාලං පසුං ඛෙත්තං,
ගන්ත්වාවස්ස අභික්ඛණං;
මිතං ධඤ්ඤං නිධාපෙය්‍ය,

මිතඤ්ච පාචයෙ සරෙ.

234.

කොධං ලොභං මදං මානං,
තන්දිං මිස්සං පමත්තකං;
සොණ්ඩංනිද්ධාලුකං මක්ඛං,
මච්ඡෙරඤ්ච ජහෙ බුධො.

235.

කොධො අබ්භන්තරෙ ජාතො,
ධුවං නාසෙති කොධනං;
වත්ථාලඞ්කාරපුණ්ණායං,
මඤ්ජූසායං සිඛීයථා.

236.

උප්පජ්ජතෙ සචෙ කොධො;
ආවජ්ජෙ කකචූපමං;
උප්පජ්ජෙ චෙ රසෙ තණ්හා,
පුත්තමංසූපමං සරෙ.

237.

ගුණ මද්ධිසමං මක්ඛෙ,
පරෙන කලහෙ සති;
අද්ධිසමං පකාසෙති,
අණුමත්තංචවජ්ජකං.

238.

තස්සෙව තෙන පාපියො,
යො කුද්ධං පටිකුජ්ඣති;
කුද්ධ මපටිකුජ්ඣන්තො,
සඞ්ගාමං ජෙති දුජ්ජයං.

239.

රාගොනාම මනොසල්ලං,
ගුණත්ථවරතක්කරො;
රාහු විජ්ජාසසඞ්කස්ස,
තපොධනහුතාසනො.

240.

පමාදො ජායතෙ මදා,
පමාදා ජායතෙ ඛයො;
ඛයා පදොසා ජායන්ති,
මදං කිං නජහෙ බුධො.

241.

නමන්ති ඵලිනොරුක්ඛා,
නමන්ති විබුධාජනා;
සුක්ඛකට්ඨඤ්ච මුළ්හොච,
භිජ්ජතෙව ននමන්ති.

242.

ඨානෙ වුද්ධාන මොකාසං,
දදෙ වුද්ධාපචායිකො;
නනු තාලො අජීවොපි,
සමීප ඤ්ඤෙ පරොනතො.

243.

ගරුකාතබ්බපොසෙසු,
නිච්චවුත්තිං කරොති යො;
නිවත්තං සො පහන්තාන,
උත්තමත්තෙ පතිට්ඨති.

244.

යත්ථ පොසං නජානන්ති,
ජාතියා විනයෙන වා;
න තත්ථ මානං කරියා,
වස මඤ්ඤාතකෙජනෙ.

245.

අඤ්ඤාතවාසං වසතා,
ජාතවෙදසමෙනාපි;
ඛමිතබ්බං සපඤ්ඤෙන,
අපි දාසස්ස තජ්ජිතං.

246.

ධනධඤ්ඤාපයොගෙසු,
තථා විජ්ජාගමෙසුච;
දූතෙච බ්‍යවහාරෙච,
චත්තලජ්ජො සදා භවෙ.

247.

නහි කොචි කතෙ කිච්චෙ,
කත්තාරං සමමපෙක්ඛතෙ;
තස්මා සබ්බානිකම්මානි,
සාවසෙසානි කාරයෙ.

248.

ඉණසෙසො අග්ගිසෙසො,
සත්තුසෙසො තයොඉමෙ;
පුනප්පුනංපි වඩ්ඪන්ති,
තස්මා සෙසං නකාරයෙ.

249.

නත්ථි විජ්ජාසමං චිත්තං,
නත්ථි බ්‍යාධිසමො රිපු;
නත්ථි අත්තසමං පෙමං,
නත්ථි කම්මපරං බලං.

250.

අත්තනා කුරුතෙ ලක්ඛී,
අලක්ඛීචාපි අත්තනා;
නහි ලක්ඛී අලක්ඛීච,
අඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කුරුතෙ.

251.

සයං ආයං වයං රඤ්ඤා,
සයං ජඤ්ඤා කතාකතං;
අත්තනාව භවක්ඛෙය්‍ය,
කතානි අකතානිච.

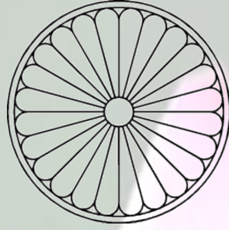
252.

උපකාරං හිතෙනෙව,

සත්තුනා සත්තු මුද්ධරෙ;
පාදලග්ගං කරට්ඨෙන,
කණ්ටකෙන කණ්ටකං.

253.
නමෙ නමන්තස්ස භජෙ භජන්තං,
කිච්චානි කුබ්බස්ස කරෙය්‍ය කිච්චං;
නා නත්ථකාමස්ස කරෙය්‍ය අත්ථං,
අසම්භජන්තංපි නසම්භජෙය්‍ය.

254.
චජෙ චජන්තං නවතං කරියා,
අපෙතචිත්තෙන නසම්භජෙය්‍ය;
දිජො දුමං ඛීණඵල මඤ්ඤත්වා,
අඤ්ඤං සපෙක්ඛෙය්‍ය මහාති ලොකො.

සබ්බදානං ධම්ම දානං ජිනාති,
සබ්බරසං ධම්ම රසං ජිනාති;
සබ්බරතිං ධම්ම රතිං ජිනාති
තණ්හක්ඛයො සබ්බදුක්ඛං ජිනාති

(ධම්මපදය තණ්හා වග්ගො)

ධම්මාරාමො ධම්මරතො - ධම්මං අනුවිචින්තයං;
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු - සද්ධම්මා න පරිහායති.

(ධම්මපදය භික්ඛු වග්ගො)

ධම්මො පනෙසො සුගතප්පසත්ථො,
තරණීව සංසාර මහණ්ණවස්ස;
බ්‍රහ්මාසුරාදීහි නමස්සනීයො,
රසො රසානං පරමො තිලොකෙ.

මහාගදො මච්චුජරා පහානො,
සබ්බීතිනාසාය විසෙසමන්තො;
සබ්බත්ථ දානෙන ච කප්පරුක්ඛො,
චින්තාමණී භද්දඝටොව ධම්මො.

ධම්මං විනා නත්ථි පිතාව මාතා,
තමෙව තාණං සරණං පතිට්ඨා;
තස්මා හි භො කිච්චමඤ්ඤදප්පහාය,
සුණාථ ධාරෙථ චරාථ ධම්මෙ.

(රසවාහිනී)

චිරං තිට්ඨතු ලොකස්මිං - සම්මා සම්බුද්ධ සාසනං!

ධර්ම දානය පිණිසයි.........